

Hétfői

Friss Újság

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

A krízis

néhány évvel ezelőtti ugyszólván még csak egyéni jellegű volt. A saját bajainkról beszélünk. Mindenkinek meg volt a maga személyes kálváriája. A napi megélhetés elviselhetetlen gondjai. A kilátástalan jövő. A végső reménytelenség.

És íme a krízis egészen furcsa módon elveszítette személyes jellegét. Terjedt, elharpódzott minden irányban. Egyelőre csak kisebb körre. Egy társadalmi osztályra. Beszélünk egy ország kereskedőinek súlyos válságáról. Vagy a földművesek, parasztok néma és szörnyű tragédiájáról. Bár voltak teljesen érintetlen gazdasági osztályok is. A nagy iparvállalatok, amelyek kartellbe tömörültek. A mindenható bankok. Egyes politikuskok.

Most már tul vagyunk azon, hogy egyetlen ország általános krízisérről beszéljünk. Nagyon jól tudjuk, hogy a válság egész Középeurópában egyformán rombol. Sőt az egész világon. Kinában kétszázmillió ember éhezik, nálunk pedig a paraszt belefullad a 150 lejes buzába.

Ma már mindenki tudja, hogy nem átmeneti válságról van szó. Világkrízis van, vagy helyesebben mondva: világpusztulás.

De vajjon igaz-e, hogy ma mindenki egyformán elszegényedik, tönkremegy, proletárizálódik? Igaz-e, hogy ma már senki sem keres? Nincsenek többé milliomosok? Ugyanabban a Németországban, ahol 7 millió embernek betevő falatja sincs, 28 ember nyolcvan milliónál többet keres. Nem kell azonban azt hinn, hogy nálunk nincsenek hasonlóak. Statisztika persze nem készült róluk. Ezek az urak azok, akik a legszigorubb takarékossgot ajánlják figyelmünkbe az egész vonalon,

Hirdessen a „Hétfői Friss Újság”-ban.

hogy minden erővel igyekezzünk tartozásainknak kamatait megfizetni. Ez a legfontosabb, mert ezekből telnek ki a vezérigazgatói fizetések és a felügyelő bizottságok tagjainak tantiémjei. Az egész világ elpuszthat, csak az ő jövedelmük ne csorbuljon...

Hol szabad a gyerekeknek iskoláskönyvet vásárolni?

(Szatmár, szept. 22.) A szeptember meghozta a szülőknek azt az ezer gondot, amin már a nagyszintűdö alatt annyit törték a fejüket. Honnan szerzik meg a szükséges tandíjat? Honnan szerzik meg a könyvekre való pénzt? Melyik boltos fog hitelezni ismét, hogy a gyermek melegebb ruhában és cipőben kezdje meg a tanulást. Ezernyi gond — sok álmatlan éjszaka — nagyon sok töprengés után, ha nem is egészen, de legalább valamennyire ezek a kérdések is megoldást nyernek. A ruha kérdés valamilyen régi ruhának átalakításával nyer megoldást — a rongyos cipőre egy új vastag talp kerül, a könyveket megpróbálják mint régít beszerezni, legfeljebb egy új kötéssel diszítani. Cakhogy nem lehet kérem, mert nem tudjuk,

hogy a közoktatásügyi minisztériumnak milyen rendelete alapján, egyes iskolák szigorúan arra az álláspontra helyezkedtek, hogy csak új könyveket szabad vásárolni és ezt is csak egy meghatározott könyvesboltban. Nem nehéz kitalálni, hogy ilyenformán a többi boltosoknak az iskolai könyveknek egyrésze a nyakukon marad. Nem nehéz kitalálni azt sem, hogy a szülők nem vehették igénybe azt a kis hitelt, amire most szeptemberbe szükségük volt. Nem akarjuk további kritika tárgyává tenni azt a házi rendeletet, mert a bajon már úgy sem segíthetünk. A szülők már úgy is kiizdattak mindent — tul estek rajta és a jövő szeptemberig mi is elfelejtjük ennek az iskolai nyitátnak ezt a szomorú epizódját.

Hetvenhárom évvel ezelőtt ugyanolyan gazdasági világ-válság uralkodott, mint ma.

(Szatmár, szept. 23.) Angliában 1857-ben is éppen olyan krízis volt mint manapság és a válság az egész világra kiterjedt. Érdekes cikket írt róla 73 évvel ezelőtti Max Wirth akkori híres nemzetgazdász.

Az első okok az 1848-ik év forradalmaiban rejtettek. Megzavarták Európa kereskedelmét és sok olyan régi közgazdasági intézményt szüntettek meg, mely viszont gátlólag hatott a kereskedelem fejlődésére. Ennek a kettős hatásnak eredménye az lett, hogy általános zavar ke-

letkezett. Hozzájárult mindehhez még a vasuti hálózat rohamos kiterjedése, továbbá az indiai lázadás és a kínai háború. 1857. év augusztusáig az Angol Nemzeti Bankkal szemben olyan igényeket támasztottak, melyeknek ez nem tudott eleget tenni. Szeptembertől kezdve aztán Newyorkban kezdett folyni a pénz és a diszkontó 5.5 százalékról 6 százalékra emelték. Három legnagyobb skót kereskedelmi ház fizetése képtelen lett és a nagybankok számoltak fel. Később a diszkontó 10 száza-

Vajjon

annak a feketeközű bocher gyermeknek meg-

mosták a kezét a fogházban?...

Vajjon: ha, a bankok trezorjaiban gyümölcsözöten heverő milliókat a termelő munka szolgáltatába állítanak, — meg lehetne-e ezzel oldani a sötét perspektívát nyújtó munkanélküliség veszedelmes problémáit?...

lékra emelkedett, a jegyforgalom megközelítette a törvényesen előírt határt és az államkincstár kiürült.

Télen a bankjegyforgalom tul lépte a törvényes határt és ugyanebben az időben az árak erősen csökkentek, a krízis nemcsak a kereskedőket és a pénzembereket érintette, hanem a fogyasztók nagy tömegeit is. A diszkontó emelése azonban üdvös hatást gyakorolt. Már novemberben növekedni kezdett az államkincstár pénzállománya és ugyanilyen mértékben csökkent a diszkontó és február 10-én már csak három százalékot tett ki. A pénz krízise elmúlt, a helyzet ismét normális lett. Majd az angol nemzetgazdaság újabb fejlődési processzusa indult meg.

— Nem szüntetik meg a

globális adót. A pénzügyminisztérium, amint annak idején megirtuk mi is, elhatározta, hogy megszünteti a globális adót. A minisztérium egy pénzügyi bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Ez a bizottság most elkészült a jelentéssel és — amint értesülünk — nem javasolja az összjövedelmi adó megszüntetését, mert ebből az adónemből olyan jelentős az állam bevétele, hogy azt pótolni csak úgy lehetne, ha a többi adónemeket emelnék fel mértékten.

— **Új vámkerületek.** Romániát 4 vámkerületre osztotta fel a pénzügyminiszter. A II-ik vámkerület központja Nagyváradon lesz. Ide tartozik Arad, Bihar, Maramaros, Szatmár és Szilágyvármegye. Vezetője Alpreotu főellenőr, helyettese Christea ellenőr.

A szovjet új programja Európa és Ázsia forradalmosítására.

A III. Internacionále titkos határozatai.

(Szatmár, szept. 24.) Az európai sajtó csak igen szűkszavú jelentéseket adott a III. Internacionále nemrégiben lezajlott XIV. moszkvai kongresszusáról. A szovjet távirati irodája ugyanis csak a hozott határozatok egy részét publikálta. Berlini lapok most kerülő uton megszerzett jegyzőkönyvek alapján szenzációs részleteket közölnek a titkos határozatokból. A gazdasági válságra vonatkozóan, a kommunista internacionále kongresszusa a következő határozatot hozta:

— Valamennyi ország kommunista pártja a válság forradalmi megoldása céljából gyakorlati rendszabályokhoz nyúl. Forradalmi tüntetésekkel kell táplálni a tömegek harckészségét. Fokozni kell a propagandát a hadsereg és a flotta tagjai között, ki kell építeni a sejtrendszert az összes műszaki üzemekben, különösen ott, ahol

vasutvonalak futnak össze, telefon- és táviróhivatalok, villany-, gáz és vízművek vannak.

— A német-francia gazdasági közeledés eszméjét a kongresszus veszélyesnek minősíti Szovjetországra.

— A spanyol kommunista párt főfeladata, hogy küzdjön Marokkó kiűritéséért, mert akkor nemcsak hatalmi átcsoportosulás történik Északafrikában és a francia-olasz ellentét élénkeződik ki, hanem meggyorsul Északafrika és a partvidék forradalmosítása is.

A kongresszus India ügyével is foglalkozott és örömmel szögezte le, hogy afelkelések mindinkább nagy népfelkelések jellegét veszik fel. Ezért a szovjet anyagilag is támogatni fogja az indiai mozgalmakat. Hasonlóképpen fokozott támogatásban fog részesülni ezentúl a kínai forradalmi mozgalom is. Szóval: az ördög nem alszik.

Pótadót vetnek ki az üres telkek után, így akarják előmozdítani az építkezést.

(Szatmár, szept. 25.) A hivatalos lapban végre megjelent az építkezések előmozdításáról szóló törvény, amely kényszeríti a telektulajdonosokat az építkezésre. Kimondja harmadik szakaszában, hogy akiknek üres telekjük van, 50 ezert meghaladó lélekszámú városokban 1000 négyzetméternél, annál kisebb lélekszámú városokban pedig 2500 négyzetméternél nagyobbak, kötelesek ezeken a telkeken az építkezést 1936 január 1-ig megkezdni, vagy pedig ezeket a területeket felparcellázni és eladni. Ha az említett időpontig a telektulajdonos se nem építkezik, sem nem parcelláz és a telket nem adja el, az üres telkekre pótadókat fogynak kivetni, amely 50 százalékkal is magasabb, mint az eddigi adója.

A törvény további intézkedései megváltoztatja a hadiözvegyek, rokkantak, leszereltek, köztisztviselők részére kiutalt telkek elidegeníthetetlenségéről szóló régi törvényt és meg-

gedik, hogy nevezettek ezeket a telkeket olyan egyéneknek eladják, akik azokat a vétel megkötésétől számított három éven belül beépítik.

Azok pedig, akik ilyen telkeket kaptak, szintén kötelesek három év alatt a területen építeni. Ellenkező esetben az üres telkek pótadóját ők is kötelesek megfizetni.

Ez a törvény öt évvel ezelőtt a legnagyobb mértékben hasznos és aktuális lett volna. Nemcsak azért, mert akkor még lakásszükség volt és megfelelő készpénz is állott az építkezők rendelkezésére. De a mai súlyos viszonyok között, amikor minden összeget a napi megélhetésre kell fordítani, amikor már nincs lakáshiány és amikor a lakberek leszállítása küszöbön áll ugyanis: nem valószínű, hogy a törvény nagyon életképes lehessen.

Amig a kereskedő és az iparos pihen, dolgozik helyette a reklám

Román lapszemle.

A Neamul Romanesc, a Drumul nou és a liberális lapok élesen támadják Maniu Gyulát, Vaida Sándort és társaikat, a nemzeti parasztpárt egész vezetőségét, akik legutóbbi kijelentéseikkel a külföld előtt — a román sajtó szerint — kompromitálták Romániát. Vaida Sándor nyilatkozatával s azokkal a kijelentésekkel kapcsolatban, amiket legutóbb a nemzeti parasztpárt klubjában mondott, a Budapesten megjelenő Pester Lloyd a következőket írja: Románia ellen maguk a román politikusok hozzák fel a legsúlyosabb vádakait, a külföld tehát könnyen elképzelheti, hogy milyen kegyetlen sorsnak van kitéve az ott élő magyar kisebbség. Ha a magyar sajtó ilyen hangon írna azokról a lehetetlen állapotokról, amik Romániában uralkodnak, kitételeit minden bizonnyal sovíniszta nemzeti előítéletnek minősítenék. Azok a vádak azonban, amik a román sajtó vezetői részéről értek Romániát, minden valószínűség szerint megerősítik külföldön is azt az impressziót, hogy a trianoni békeszerződés hibásan volt megszövegezve s azt a legközelebbi időn belül revízió alá kell venni, mert a békeszerződés tarthatatlansága ime bebizonyosodott. Ezek a sorok — írja az Ordinea — kellő megvilágításba helyezik Vaida Sándor kijelentéseit, mert a magyar sajtó újabb ennek a kijelentésnek az alapján követeli a trianoni békeszerződés revízióját. A tények beszélnek, minden kommentár fölösleges. — A Miscarea »Erdély és a budapesti sajtó« címen szintén a Pester Lloyd cikkét ismerteti. Milyen kommentárral kísérjük mindezeket? — teszi fel a kér-

dést befejezésül. — Tiltakozunk a budapesti sajtó rágalmai ellen? Igen! De mindenképp állapítsuk meg, hogy elsősorban saját politikusaink bűnösök, akik elvakult harckukban azt a határt is elvesztették, amit az állam általános és állandó érdekei megkövetelnek.

Szabad-e privát autón pénzért fuvarozni?

Tekintetes szerkesztő úr!

Mint a »Hétfői Friss Ujság« rendes olvasója, meglepéssel konstatalem, hogy b. lapjuk igen sűrűn foglalkozik az adózó polgárok mindenféle sérelmével.

Én, ki gyakran járom meg a szatmárhegyi utat, tanúja vagyok az ottani dolgoknak.

Tudatommal pénzért autón csak az a tulajdonos fuvarozhat, akinek erre speciális engedélye van, autója el van látva a taxi jelzővel és mindezekért megfizeti a velejáró adóját. Van pedig Szatmáron egy úr, aki a fenti követelményeknek hiányában is rendes személyforgalmat bonyolít le. Hogy csak egy esetet említek: egy héttel ezelőtt nevezett úr privát autóját hozta vissza a Szatmárhegyre rándult utasokat. Utána nyomban egy rendes iparengedéllyel bíró taxi tulajdonos autóját az elhalasztott utasok miatt üresen kellett visszatérten.

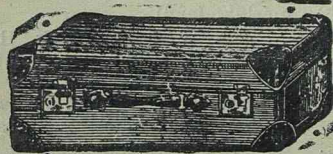
Nem tudom mennyire vonatkoznak, vagy nem vonatkoznak a polgári törvények a magánautó tulajdonosokra, de valahogy mégis csak meg kellene óvni az adófizető polgárt attól, hogy minduntalan a kenyérére törjenek.

Teljes tisztelője:
egy taxitulajdonos

Egy szülő álláspontja, mely méltánylást érdemel.

(Szatmár, szept. 26.) Hol volt, hol nem volt, de az Operenciás tengeren jóval innen, — volt egy édesanya Szatmáron és ennek két iskolás gyermeke. Ezek — amint Iorga megparancsolta, — szeptember hó 1-én szintén elmentek az iskolába, ahonnan délre visszaérkezvén, közölték édesanyjukkal a tanítóbácsi azon rendeletét, hogy egy sereg őrökkel meg kell venni s erre

kérnek 84 lejt. Ezt a dolgot az anyjuk megfellebbezte az édesapához, aki mérgesen így szólt: »Nekem egy garasom sincs, de ha vóna, akkor sem adnék! A könyveken kívül kaptatok palatáblát, amelyre leírhattok és lerajzolhattok mindenfélét. A tanító urat pedig arra kérem, hogy a tanév első napján töltem ekkora áldozatot ne követeljen!« Ennek az apának az

Iskolatáskák, redikülök és bőröndök legolcsóbb beszerzési helye.

Székely István

bőrönd és szijgyártó
üzletében

Strada Mihai Viteazul (Rákóczi - ucca) 28. szám.

Ha

olcsón és izletesen akar étkezni, akkor menjen a **POLGÁRI TÁRSASKÖRBE.**
 Izletes házikoszt, olcsó abonoma. Oláhgyűrűs fajborok literje 20.-lej.

Szives pártfogást kér:
GÖNCZY ISTVÁN
 vendégfő.

álláspontja, szerintünk is méltánylást érdemel. Mi nem ismerjük azt a felsőbb rendeletet, amely a középiskolai írásbeli foglalkoztatás nyilvántartását az elemi iskolában is utánozni rendeli, de az ilyesmit célszerűnek nem is tartjuk. Az írásbeli munkálkodások csupán a gyermek képzésére és begyakorlására kell, hogy szolgáljanak és nem fitogtatásra, annál is inkább, mert a kis gyermek fokozatos ákom-bákomjai nem gyönyörkedtetik sem a felnőtteket, sem az inspektort. Egyben szóvá kell tennünk az irkapocsekölésnek azt a módját, hogy az egyik lapra jó a feladat, a másik lapra pedig a javítás és így annak felerésze kihasználatlan marad. Egy ilyen lukszus egy 12 lejes írkánál 6 lei elpusztítást jelent. Mire jó ez a mai nyomor korszakában? Mi nem akarunk tanügyi vitába bocsátkozni, de azt igenis megfontolandónak találjuk, hogy a palatábla intenzívebb kihasználásával az elemisták tanszerkiadásait nem volna-e jó a minimumra redukálni?

HIREK

Zuzmára-világ.

Fehér zuzmára,
 mit ki nem fejez
 néma szépséged,
 bár élettelen.
 Kibírod a versenyt
 a hő, színes nyárral
 e középgyömböknön, szertelen.

Szólhatnál csak meg,
 néma lelkeden
 angyal melódiák lengenek;
 én hallom őket,
 oh, nem, nem;
 az isteni szók
 halva születnek.

(—)

— **Ki veszi meg a gyermekelmelet?** A szabadkai heptipaeon nagy feltűnést keltett, hogy egy szegény asszony eladásra kínálta egy 3 éves fiú és egy 4 hónapos leánygyermekét. A nyomor vitte rá a szerencsétlen anyát, hogy áruba bocsássa gyermekeit. Az alku hamarosan létrejött: a három éves kis fiú 300 dináron, ellenben a kis pólyásbaba a leányka, tekintettel a női nem számbeli többségére, csak 40 dináron kelt el. Mindhárman jól jártak. A gyermekek emberséges emberhez kerültek, az asszony a 340 dinárból tovább tengődhetik.

— **Eladott, de át nem telekkönyvezett ingatlanok adója.** Gyakori eset, hogy az eladott ingatlan tulajdonjogát a vevő a telekkönyvvel nem kebelezeti magára, aminek az a következménye, hogy az ingatlan adójával továbbra is a volt tulajdonost terhelik meg, mert az adót arra kell kivetni, aki a telekkönyvben és a kataszterben tulajdonosképpen szerepel. A birtokviszonyok rendezettsége megkívánja tehát, hogy nemcsak a vevő, hanem a volt tulajdonos is igyekezzék átíratni a tulajdonjogot, vagyis készítsenek írásbeli szerződést, rójják le annak illetékét és adják be a telekkönyvi hatósághoz. De még ez sem elég: az eladónak külön is be kell jelentenie a pénzügyigazgatósághoz az eladást, mert az adótól csak akkor fog megszabadulni, ha a bejelentés alapján a p. ü.-igazgatóság a kataszterben is átírta a tulajdon-változást. Most, amikor ismét adókiivetés következik, tanácsos, ha az érdekeltek eleget tesznek ezeknek a törvényes szabályoknak, mert így sok zaklatásnak, sőt pereskedésnek is elejét vehetik.

— **A munkanélküliség.** Németországban és Angliában. A németországi munkanélküliek száma augusztus 31-én 4.195. ezerre emelkedett. A legutóbbi kimutatás óta az emelkedés 91. ezer.—Angliában 2.762.000. munkanélkülit tartanak nyilván, az utóbbi héten 28.000 a szaporodás.

— **Kreugerék árdrágitása.** A temesvári gyufagyár, éppen úgy, mint az ország többi gyára is, az ugynevezett luxuscsomagolású gyufadobozokat hozta forgalomba. Ezekben a dobozokban 25—28 szál gyufánál több nincsen, pedig a szerződés szerint a gyár legalább 45 gyufaszálat köteles egy-egy dobozba csomagolni. Tekintettel arra, hogy a kikötött mennyiség fele hiányzik, a közönség tulajdonképpen nem három, hanem hat lejt ad egy doboz gyufáért.

— **Nincs még nyugdíj.** Szegény nyugdíjasok, még mindig csak a reményből élnek. Egy nap jön valami biztatás fele, hogy másnap a keserű valóság hideg vizes zuhanya lehűtse a korán reménykedőket. Közben az ország minden részében refrénszerű a panasz.

Mint olvassuk, a miniszterelnök haragszik a kisebbségi lapokra amiért kritizálják a közállapotokat. Tessék csak tovább is haragudni. Mert mi is haragszunk: De a mi haragunk jogos. Miért döntik koldus sorba épen a szegény nyugdíjasokat? Ez eljárást bizonyísten nem lehet dicsérni. Miniszterelnök úr, még akkor sem, ha még jobban megharagszik. Egyébként a szervezkedés nálunk is folyik.

— **Szövet — levegőből.** A buffalói vegyészkongresszuson — amint londoni jelentések hozzák hírül — egy mérnök feltaláló selyemszövő anyagot mutatott be, amelyet egy petróleumtermék hozzáadásával a levegőből kivont gázból állított elő. A találmány tökéletesítésével lehetővé fog válni szövetanyagok levegőből való előállítás is. — Ez a találmány éppen jókor jött. Így már jó: a levegőből! Mert akár selymet, akár gyolcsot, akár posztót már úgy se tudunk előállítani a maguk számára — pénzből, ami nincs. Levegő ellenben még van. Majd abból.

— **Jól lenne valamit tenni a hatóságnak is, egy fenyegető közveszély elhárítására.** A városunkban ijesztően sűrű macska-veszettség esetei a vész gyors terjedését bizonyítják. Ez pedig feltartóztatlan. A macskát elzárni, elkülöníteni, mint a kutyát nem lehet. Tehát bármely házi kedvenc elkaphatja a borzasztó betegséget, mely a városon kétségtelen lappang és terjed. Ennek következményei a legvégzetesebbek lehetnek. Ehhez járul még, hogy a város szélterében alá van aknáva patkányjáratokkal: a fertőzés és betegségterjesztés legalkalmasabb televénye tátong lábaink alatt. Budapestben, Bécsben patkányirtó, sőt légyirtó napokat tartanak időszakonként. Valami efféle meg gondolást ajánlanánk az új városvezetés figyelmébe. Minden újabb katasztrófaért felelős lesz az a keleti egykedvűség, mely a köztisztaság és közegészségügy iránt minálunk legfeljebb egy kis — éjjeli utcasepréssig ocsul fel apátiájából.

— **Az olasz népszámlálás eredménye.** Az állami statisztikai hivatal most készült el a legutolsó népszámlálás adatainak feldolgozásával. A kimutatás szerint Olaszországnak 42, 158.817 lakosa van.

Pilseni sör

kizárólag a **Dáciában** és a **Strandon** kapható.

Telefon rendelésre házhoz is szállítja

Horváth János.

— **Japán öngyilkosság.** A rohamosan modernizálódó Japánban lépést tart a fejlődéssel — az öngyilkosság is. Az ősi harikiri módszere már nem kell Nippon fiának, ha mindennél meg akarják szabadulni ettől a szomorú világtól. Más módszert is tud találni az öngyilkosságra. Teljesen korszerűt és borzalmasat. — Misimában borzalmas módon vetett véget életének egy jegyespár: egy építőmunkás és pincérnő. Miután belátták, hogy nyomasztott szegénységük miatt évről-évre el kell halasztaniuk egybekelésüket, összekötötték magukat, egymásközé kötve egy rud dinamitot, melyet felrobantottak. Kő kövön nem maradt az épületből, ahol az öngyilkosságot elkövették.

— **Újabb találmány — emberölésre.** Egy fiatal német mérnök feltalált egy olyan készüléket, melynek segítségével körülbelül nyolcvan méteres távolságban láthatatlan sugarak révén robbanást tud előidézni. A sugarak természetét magától értetődően a legnagyobb titokban tartja a feltaláló és csak azt árulta el, hogy nem annyira elektromos, mint kémiai természetűek. A rejtélyes sugarak különös érdekessége az, hogy irányíthatók. A feltaláló elmondta, hogy rövidesen sikerülni fog sugárának hatástávolságát jelentékenyen növelnie. A feltalálót az amerikai hadiszergyárak elhalmozák ajánlataikkal. A német hadügyminisztérium, melynek a versaillesi szerződést eltöltötte hasonló találmányok megszerzését, úgy nyilatkozott, hogy a találmány megszerzése iránt nem keresett a feltalálótól érintkezést.

Papp István

uridivat szabósága
 Szatmár, Árpád u. 51.

Finom szövetek raktáron!
 Mélyen leszállított árak!

Apolló

Hétfőn:
 CHAPLIN Nagyvárosi fények
 világhátraktáció.

Uránia

Hétfőn:
 Amerika legjobb lovasa
 Hangos cowboy film.

A hét humora

A korzón.

— Alig tudtam aludni az éjjel — panaszkodik a professzornak a felesége.

— A két fiu versenyt köhögött egész éjszaka a gyerekszobában.

— Ugy? — kérdi szórakozottan a professzor. — Versenyt? S melyik nyert?

— 50 ezer rendelésem van barátom — hencse egy vigé.

— Ugyan ne hazudj — torkolja le a másik.

— Itt súlydjek el, ha nem igaz. Mindjárt meg is mutatom a levelet, amelyben visszarendelik.

— Utoljára kérdezlek, egyáltalában van-e szándékod visszafizetni a száz lejt, amit fél éve adtam kölcsön.

— Na, hála Istennek, hogy egyszer már abban fogod hagyni kérdőzködéseidet.

A Viktóriában.

Schön Jenő beszéli a törzsasztalnál:

A skót elmegy a kertészhez uborkát vásárolni.

— A nagyok egy shillingbe kerülnek — mondja a kertész — a kicsik hat pencebe.

A skót egy pillanatig elgondolkodik, majd így szól:

— Megvásárolom a kicsiket, itt a pénz, de most ne vegye le az uborkát a töről. Két hét múlva visszajövök s elviszem az uborkákat. Akkor majd a kicsik is nagyok lesznek.

Egy fiatal ügyvéd először szerepelt az esküdszék előtt. Egy föld-birtokos ügyét képviselte, akinek huszonnégy sertését elgázolta a vonat. Az ügyvéd beszéd közben tűzbe jött s drámai hangon fordul az esküdtekhez:

— Huszonnégy disznó! Gondolják meg esküdtek uraim! Micsoda mennyiség ez: Eppen kétszer annyi, mint a nagykentetű esküdszék tagjai!

Egy újságállalat kiadóhivatala beavatkozott a szerkesztésbe s kiadta a parancsot, hogy ezentúl csak két centiméter hosszú lehet egy hír az újságban. Másnap az újság azután ilyen híreket közölt:

— Barna János, orvadászási hajlamáról ismert földműves, tegnap löport szárított takaréktűzhelyen. Hátra maradt ruhadarabjait özegette olcsón kiadásitja.

MOZI. HETIMŰSOR:

APOLLÓ:

Hétfőn fél 8.-fél 10 órai kezdettel: **CHAPLIN** Nagy városok fénye világattrakció.

Jön: **A KÉT VILÁG!** az 1931-32-es szezon messze kiemelkedő legnagyobb slágere.

URANIA

Hétfőn, és kedden fél-6 fél 8.- fél 10 órai kezdettel. A szon legsikerültebb hangos cowboy filmje: **Amerika legjobb lovasa.**

Tartós ondolás

Dauerwelle

legújabb módszerrel

ROBELLA

szépségápoló intézet,

hölgyfodrászat.

Satunare, P. Bratiau 6. I. em.

TELEFON: 27.

ÉRTESÍTÉS

Az irodalom komoly barátait tisztelettel értesítem, hogy

„IRODALMI EGYVELEG”

című könyvem,

mely szórakoztató elbeszéléseket, verseket és életbölcséleti igazmondásokat tartalmaz, már megjelent.

E könyv

nyolcadrét nagyságban, százharminckét oldalon, finom papíron, több könyvdisszel, elsőrendű nyomásban készült.

Szíveskedjék e könyvet nálam megrendelni.

ÁRA: 200.-Lej.

Kiváló tisztelettel:
JOLÁTHY B. ZOLTÁN.

Nem **Karlsbadi kura,** mert kell a **BIKSZÁDI GYÓGYVIZ**

minden embernek az egészségét adja vissza. **BIKSZÁDI** viz minden családban áldást jelent.

Vezérképviselő: **Grünfeld és Izsák**

Calea Traian (v. Attila u.) 5.
Telefon: 359.

Ez a hely a Kazinczy u. 12 szám alatt levő „**Apolló**” droguéria számára van fenntartva, de hirdetését nem közöljük, mert nincs szüksége reklámra. Az „**Apolló**” droguériáról, ugyanis mindenki tudja, hogy áruai a legjobbak és a legolcsóbbak.

A legújabb divatszereint is olcsón öltözködhetsz,

csak keresse fel

Szeibert Ádám

uri szabóságát

Str. Petru Rares (v. Petőfi u.) 1. szám.

A legfinomabb angol-gyapju szövet-ujdonságok állandó nagy választékban.

RAPID
nemzetközi szállítási és vámolási iroda.

HALMI. Str. M. Eminescu 11.
TELEFON: NO. 4.

Export. Import.

MEGÉRKEZTEK
a legújabb típusu
Ford

6 ABLAKOS 4 AJTOS
fedett személy-autók.

Vas és Vasárbehozatali R. T. Géposztálya

SATU-MARE

Telefon: 19.

Hirdessen a
„Hétfői Friss
Ujság”-ban

Viktória kávéház

állandó vendégeinknek sakk díjmentes.	Fagylalt 10.-Lej
	Jegeskávé 15.- „
	Reggeli v. uzsonna kávé 12.- „
	Fekete v. török kávé 10.- „
	Komplette kávé: Kávé, vaj és méz v. tojás 20.- „
	Jégbe hűtött aludttej 7.- „
	Esténként kitérő cigány zene.

Mindenkinek télen jut eszébe,
hogy a kályháját megcsináltassa, vagy átrakassa.

Berger Adolf kályhás
azt mondja, hogy most tessék a kályhát rendbe szedetni, amíg az idő kedvező.

Berger Adolf kályhás

Szatmár város legmegbízhatóbb kályhámestere, aki teljes garancia mellett és jutányosan vállal új cserépkályhák, kandallók, takaréktűzhelyek stb. szakszerű felállítását, kályhaátrakást, takarítást, javítást. A la MINŐSÉG BISTRICAI KÁLYHÁK EGYEDULI RAKTÁRA ÉS KÉPVISELETE.

A nagyérdemű közönség támogatását kéri teljes tisztelettel **BERGER ADOLF KÁLYHÁS** Cal. Traian (v. Atilla u.) 9. — Telefon. 237.

FEDJE HÁZÁT

Muschong tetőcseréppel

Tartós,

Olcsó

Könnyű.

Gyár:

Muschong J. & Co.

LUGOJ

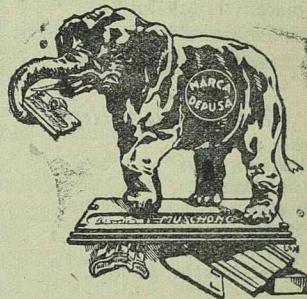
Vezérképviselő:

ID. REITER MÓR

épülete és építkezési anyagok nagy raktára.

SATU-MARE

Telefon: 56.

Zongorázik?

Hegedül?

Van gramafonja?

Kottát, hangszert, lemezt, könyvet addig sehonnét ne rendeljen, amíg árjegyzékünket nem látta!

Árunk a legolcsóbbak. kedvezményeink meglepőek!

Magyar levelezés. Kérje még ma árjegyzékünket!

Cím: **SCALA, București, C. P. 101.**

Legszebb Perzsa szőnyegek,

legjobb angol

gyapju fonalak

legelőnyösebben

ÖZV. Friedman

Jenőné-nél

(Östreicher palota)

ROMBÁDOL

az a nézet, hogy izléses nyomtatvány nélkül is elérhetünk üzleti sikert.

a Hirsch féle

nyomdaiműintézet

izléses és olcsó üzleti

nyomtatványban

van a siker

titka. Kérjen árajánlatot!

a Dácia kávéház

a legkellemesebb szórakozóhely. Esténként hírneves zenekar hangversenyez. Kitérő konyha, elsőrendű fajborak. Szolid árak!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Satunare, Str. Col. Jacobini (v. Várdomb u.) 13.

Előfizetési árak: Romániában egy évre 200 Lei

Csehszlovákiában egy évre 90 cK

Kéziratokat nem adunk vissza.

Minden cikkért írja felel.

Főmunkatárs: Joláthy B. Zoltán.

Kiadja: Hirsch M. Lajos